

Margaret Thatcher se'n va de Praga

La corrupció i el capitalisme virtual han fet caure, finalment, Vàclav Klaus, que volia ser 'model' de transició neoliberal a l'Europa postcomunista.

No va passar per alt que Vàclav Havel, que té com a virtut la discreció, demanés al primer ministre Vàclav Klaus la dimissió "com més aviat millor" en el comunicat oficial de la presidència txeca sobre la crisi de govern. Crisi provocada en confirmar-se que Klaus no era gens aliè a privatitzacions mafioses, finançament il·legal del Partit Cívic Democràtic i lucre personal. Tot via bancs suïssos.

Havel feia, doncs, l'ajustament de comptes amb un home amb qui ha hagut de cohabitar més de set anys. De fet des del Nadal del 1989, quan la revolució del vellut ja havia dut l'indomable dissident a la presidència provisional de Txecoslovàquia i Klaus al llindar del Ministeri de Finances, avantsala de l'oficina del primer ministre, Havel i el seu equip van acceptar a contracor que Klaus fos cap de llista del Fòrum Cívic. No solament perquè no provenia de la dissidència de Carta 77 sinó perquè fins ultimíssima hora havia estat eficient tecnòcrata de l'Institut de Pronòstics, organisme considerat el "think tank" econòmic del règim comunista. Precisament per això Klaus seduïa, perquè donava garanties de coneixedor del sistema que ell proposava desmantellar amb mètodes de Thatcher. Els que eren considerats "línia correcta" en aquells emotius dies de final dels 80. L'obsessió de Klaus era crear no pas un projecte sinó un "model" de transició al capitalisme, ràpida i vàlida per a tota l'Europa postcomunista. Algunes d'aquelles receptes les va intentar aplicar a Albània el també thatcherià Sali

ARXIU / EFE

Berisha amb un explosiu resultat de bancs virtuals-piramidals i de cadàvers.

El "model" de Klaus incloïa una dèria especial per "aprimar l'estat". Per això no va dubtar a fer el joc als deliris independentistes de Vladimír Mečiar, el primitiu primer ministre eslovac. A les exigències nacionalistes de Mečiar, Klaus va respondre amb un "vinga, som-hi" a la independència eslovaca. Mečiar havia caigut en el parany: es va trobar amb una independència que era de fet l'expulsió d'Eslovàquia de les estructures de l'estat txec, sense tenir en compte la voluntat popular. Klaus s'havia sortit amb la seva: "aprimava" l'estat de "càrregues alienes" i presumia davant la comunitat internacional de com es podia fer la desmembració d'un país defugint la violència del model iugoslau.

De la mà de Klaus la república txeca va entrar en una piramida

privatització amb "cupons" seguida de la febre de l'or, de la fascinació pel dòlar i pel marc, del boom turístic, i de les fortunes fàcils provinents de subhastes d'empreses públiques fetes amb els mateixos mètodes que Anatóli Txubais faria servir a Rússia. Fins que els excessos i la precarització generalitzada es van fer sentir en les eleccions de la primavera de l'any passat, quan els socialdemòcrates van emergir com a oposició amenaçant.

Però Klaus, que mai havia pres nota de les advertències ètiques i humanistes presents en els ressignats discursos de cap d'any del president Havel, tampoc no va fer gaire cas de l'avenç socialdemòcrata. Els pressupostos van continuar essent neoliberalment restrictius, es va insistir en el virtualisme financer fins que la corona es va haver de devaluar un 10% i la inflació va començar a repuntar. La moció de censura de l'estiu passat va ser un definitiu toc d'alerta, i ni les bones expectatives d'ingrés a l'OTAN, ni les promeses de racionalitat i de transparència econòmica han estat suficients per recuperar la confiança popular ni per evitar que els socis democratacristians acabessin activant els detonants de la crisi.

Vàclav Klaus passarà a la història del postcomunisme com tot un "model": el de l'apparàtxik elegant i col·leccionista de corbates, que sempre va dissimular que ho era, i que acaba exercint de neoliberal amb idèntica intensitat de fe i poderosa arrogància que els assistents a les solemnes sessions del Comitè Central.

Vàclav Havel, president de la república Txeca. Václav Klaus, un apparàtxik reconvertit a la fe neoliberal més ortodoxa, no va fer cas de les advertències ètiques de l'indomable dissident que ocupa la presidència Txeca.

Llibert Ferri